

Τίτλος Μαθήματος: Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας

- Κωδικός μαθήματος: KYE-15
- Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν
- Επίπεδο μαθήματος (Προπτυχιακό/Μεταπτυχιακό): Προπτυχιακό
- Έτος σπουδών: 2ο
- Εξάμηνο σπουδών: Δ
- Αριθμός πιστωτικών μονάδων (ECTS): 5
- Αριθμός διδακτικών μονάδων: 3
- Όνομα διδάσκοντος/ διδασκόντων : Γιώργος Κοτζόγλου
- Περιεχόμενο μαθήματος (100-300 λέξεις):

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα της Ελληνικής όπως αυτό προκύπτει από τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας. Η εξέταση αυτή, μολονότι χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία της γλωσσολογίας, δεν εντάσσεται στο πλαίσιο κάποιας συγκεκριμένης θεωρίας αλλά είναι περισσότερο περιγραφική. Σκοπός του μαθήματος είναι η καλύτερη γνώση του συστήματος της Ελληνικής, γνώση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμπέδωση των μεθόδων ανάλυσης της γλώσσας. Εξετάζονται το φωνολογικό και μορφολογικό σύστημα της Νέας Ελληνικής, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της σύνταξης και στα τυπολογικά του χαρακτηριστικά.

- **Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα¹ (200-500 λέξεις):**

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα πρέπει να μπορεί:

- να αναγνωρίζει τα δομικά στοιχεία του γραμματικού συστήματος της Κοινής Νέας Ελληνικής, τις ελάχιστες γλωσσικές μονάδες που το απαρτίζουν σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα αναπαράστασης.
- να διακρίνει τον ρόλο των γλωσσικών μονάδων ως αναπόσπαστων κομματιών του γλωσσικού συστήματος καθώς και τους συσχετισμούς μεταξύ των στοιχείων αυτών (φαινόμενα αλλοφωνίας, αλλομορφίας, συντακτικής αμφισημίας, καθώς και συνταγματικές σχέσεις των γλωσσικών μονάδων)
- να χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία της γλωσσολογίας (καθώς και γνώσεις της δομής της Κοινής Νέας Ελληνικής) στην επίλυση θεωρητικών προβλημάτων ή στον εντοπισμό ιδιομορφιών στη δομή του γραμματικού συστήματος της Κοινής Νέας Ελληνικής
- να αναλύει τις γραμματικές διεργασίες της Κοινής Νέας Ελληνικής σε συνάρτηση με τη γλωσσική τυπολογία.
- να διατυπώνει τους γενικούς κανόνες οι οποίοι καθορίζουν τη συμπεριφορά των γλωσσικών μονάδων στην Κοινή Νέα Ελληνική.
- να ασκεί κριτική στις προτάσεις που έχουν τεθεί στη βιβλιογραφία της γλωσσολογίας σχετικά με προβλήματα της γλωσσολογικής ανάλυσης της Κοινής Νέας Ελληνικής.

- **Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:**

α) Εγχειρίδια του μαθήματος (έως 3 συγγράμματα):

Holton, David, Mackridge, Peter & Φιλιππάκη-Warburton, Ειρήνη (1999) *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Mackridge, Peter (1990) *Η νεοελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση της νεοελληνικής κοινής*. Μτφρ. Κώστας Ν. Πετρόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία (έως 10 συγγράμματα):

Joseph, Brian D. & Philippaki-Warburton, Irene (1987) *Modern Greek*. London: Croom Helm.

Holton, David, Mackridge, Peter & Φιλιππάκη-Warburton, Ειρήνη (2007) *Βασική γραμματική της σύγχρονης ελληνικής γλώσσας*. Μτφρ. Μιχάλης Γεωργιαφέντης. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη. [Holton, David, Mackridge, Peter & Philippaki-Warburton, Irene (2004) *Greek: an essential grammar of the modern language*. London: Routledge.]

Householder, Fred W., Kazazis, Kostas & Koutsoudas, Andreas (1964) *Reference grammar of literary dhimotiki*. Bloomington: Indiana University.

Κλαίρης, Χρήστος & Μπαμπινιώτης, Γεώργιος [σε συνεργασία με τους Α. Μόζερ, Αικ. Μπακάκου-Ορφανού & Στ. Σκοπετέα] (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής: Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. [βιβλιοθήκη 489.35 ΚΛΑ]

Mirambel, André (1988) *Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση*. Μτφρ. Σταμ. Κ. Καρατζά. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. [Mirambel, André (1959) *La langue Grecque moderne: description et analyse*. Paris: Klincksieck]. [βιβλιοθήκη 489.3 MIR]

Πετρούνιας, Ευάγγελος (1984) *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική («αντιπαραθετική») ανάλυση – Τόμος Α΄: Γενικές γλωσσικές αρχές-Φωνητική-Εισαγωγή στη φωνολογία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. [βιβλιοθήκη 489.35 ΠΕΤ]

Τζάρτζανος, Αχιλλέας (1963) *Νεοελληνική σύνταξις (της κοινής δημοτικής)*. 2 τ. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη. [βιβλιοθήκη 489.35 ΤΖΑ]

Τριανταφυλλίδης, Μανόλης (1988) *Νεοελληνική γραμματική (ανατύπωση)*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. [βιβλιοθήκη 489.35 ΝΕΟ]

Τσοπανάκης, Αγαπητός (1994) *Νεοελληνική γραμματική*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη. [βιβλιοθήκη 489.35 ΤΣΟ]

Χατζιδάκις, Γεώργιος Ν. (1905 & 1907) *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*. 2.τ. Αθήνα: Βιβλιοθήκη Μαρασλή. [βιβλιοθήκη 489.3 ΧΑΤ]

- **Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι (έως 100 λέξεις):**
Δεν είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση αυτού του πεδίου

- **Μέθοδοι αξιολόγησης/ βαθμολόγησης (έως 100 λέξεις):**

Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου

- **Γλώσσα διδασκαλίας:**

Ελληνική

- **Τρόπος παράδοσης μαθήματος:**

Διαλέξεις
